

*Л.М. Єріс, канд. екон. наук, доц., О.В. Крухмаль, ст. викладач,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ

Успішне функціонування банківської системи загалом залежить від фінансового стану кожного окремого банку, його здатності протидіяти негативним чинникам та динамічно розвиватися. Банкрутство навіть одного банку може викликати цілий ряд банкрутств підприємств і кредитних установ, пов'язаних один з одним через грошовий ринок, і спровокувати масове вилучення населенням коштів із банків і, як наслідок, кризу грошово-кредитної системи країни. Отже, теоретичне обґрунтування, способи визначення та методи забезпечення фінансової стійкості банків набувають значної актуальності.

Оцінка фінансової стійкості банків, базуючись на загальноприйнятих прийомах та інструментах, має власну методологію, що обумовлена специфікою та змістом даної характеристики банку. Існуючі методики оцінки ґрунтуються на застосуванні значної кількості як абсолютних, так і відносних показників, що ускладнює отримання узагальненої оцінки фінансової стійкості банку, а також великої кількості експертних оцінок, що додає суб'єктивізму.

На наш погляд, побудова рейтингової оцінки фінансової стійкості банків повинна базуватися на економіко-статистичній концепції, що дозволить визначити співвідношення факторів фінансової стійкості між собою та ступінь впливу кожного фактора на фінансову стійкість банку в цілому. Запропонована методика спирається на розуміння фінансової стійкості банку як інтегрованої якісної характеристики його діяльності, залежної від стану власного капіталу, якості активів і залучених ресурсів, ліквідності й прибутковості.

Для рейтингової оцінки фінансової стійкості банку вважаємо за доцільне використовувати модель, яка буде враховувати показники фінансової стійкості за ступенем їх впливу на загальну структуру моделі. Вхідними даними моделі будуть дані фінансової звітності банків. Вихідна інформація міститиме розраховані показники та їх аналіз.

Формула для визначення рейтингової оцінки фінансової стійкості банків (R_k) буде мати такий вигляд (формула 1):

$$R_k = [0,372 \cdot k_1 + 1,614 \cdot k_2 + 3,851 \cdot k_3 + 2,857 \cdot k_4 + 1,126 \cdot k_5] \cdot k_k$$

- де k_1 – коефіцієнт поточної ліквідності, що характеризує здатність банку розраховуватися за зобов'язаннями у найкоротші строки (до 30 днів);
- k_2 – генеральний коефіцієнт надійності капіталу, що показує, наскільки вкладення банку – активи – захищені власним капіталом та наскільки ефективно використовуються власні ресурси банку;
- k_3 – структури пасивів, що характеризує стабільність ресурсної бази та її залежність від зобов'язань до запитання;
- k_4 – структури активів, що показує частку кредитів у сумі робочих активів;
- k_5 – рентабельності, що характеризує ефективність використання залучених ресурсів;
- k_k – коригуючий коефіцієнт, що є функцією від варіації рейтингових оцінок банку за попередній період.

Таким чином, застосування запропонованих методичних підходів до оцінки фінансової стійкості банків дозволить підвищити якість оцінки фінансової стійкості банків та приймати на основі результатів аналізу виважені рішення щодо кредитування банків, встановлення кореспондентських зв'язків, а також визначати місце банку в банківській системі для розробки стратегії подальшого розвитку.

Єріс, Л.М. Рейтингова оцінка фінансової стійкості банківської установи [Текст] / Л.М. Єріс, О.В. Крухмаль // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей X Всеукраїнської науко-во-практичної конференції (22-23 листопада 2007 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2007. – Т. 2. – С. 41-43.